

Naše obec

ZPRAVODAJ OBCÍ VYSKYTNÁ, BRANIŠOV A SEDLIŠTĚ
PROSINEC 2020

PF 2021

*S rokem sešel se další rok,
zas je tu advent, krásný čas,
tak všichni zvolněme krok
a najděme radost ze všeho kolem nás.*

*Polibek pod čarovným jmelím,
pod talířem kouzelná šupina kapří,
domov protkaný krásným sněním
a vším, co ke šťastným svátkům patří.*

*Objetí blízkých a přátelské úsměvy,
zdraví, štěstí a láska ať nikomu neschází,
nejen v tyto dny tak zvláštní proměny,
ale i celý příští rok vás i vaše blízké provází.*

ZAMYŠLENÍ

*Stojiš tu v údolí, vesničko krásná,
přežilas staletí, stále jsi nám vzácná.
Kostelík v srdci tvém stále tu stojí,
dřevěná zvonice k němu se pojí.*

*Cestičky klikaté vedou nás stále
do polí okolních, v listnaté háje.
Do kaskád rybníků, v hluboké lesy,
k stříbrným dolům, jež byly tu kdysi.*

*Doly v tvém okolí stříbro všem dávaly,
lidé v něm po léta obživu hledali.
Dávno tu v jamách stříbro už není,
však v jiné poklady jámy se mění.*

*Prýští z nich voda křišťálově čistá,
průzračně modravá a stříbrně bystrá.
Napájí vesničku, zvěř i lesní ptactvo,
lepšího léku dosud nemá lidstvo.*

*Pod vsí mlýny dávno už neklapou,
a tak tu zůstanou jen pouhou vzpomínkou.
Náhony zmizely, kola se netočí,
dnešnímu životu také už nestačí.*

*Voňavé meze a rozkvetlé křoviny,
to všechno lidé na pole změnili.
Ta vůně fialek vanoucí při cestách,
ta zbyla nám jen v dětských vzpomínkách.*

*Avšak po staletí jedno se nemění,
stačí se ohlédnout a je to k vidění.
Když slunce vychází, sílu nám rozdává,
Při jeho západu radu všem podává.*

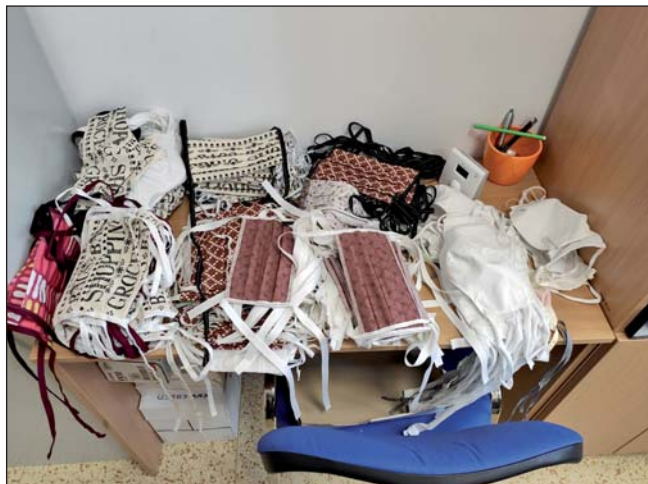
*Člověče, zastav se a zhodnot' svoje žití,
vždyť krátké je tvé pozemské bytí.*

Josef Fridrichovský
(část básně napsané pro rodáky
v r. 2016)

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,
jako každý rok, v tomto adventním předvánočním čase, se pokusím jménem obecního úřadu a zastupitelstva obce zhodnotit uplynulý, bohužel poněkud bouřlivý, rok 2020.

Bouřlivým samozřejmě myslím „covidovým“ a s ním spojených nespočet problémů. První vlna nás zaskočila, stejně jako celou republiku a vlastně celý svět, absolutně nepřipravené na podobnou událost. Ale děkuji vám všem za důsledné dodržování vládou přijatých opatření a nařízení, za projevenou solidaritu v podobě nabízení služeb a nejrůznější péče o zdejší seniory. Jmenovitě vyslovuji poděkování dámám, paní Pechové, Norkové, Šustrové, Drahné, Marešové, Kukulové, Bodešinské, Vondrákové a Valentové za ochotu a nasazení při domácí výrobě látkových roušek, které byly ná-

sledně rozdávány dle požadavků místních občanů. V rámci rozvolňování a v důsledku nemožnosti organizovat společensko-kulturní či sportovní akce v době nařízení se obec, ve spolupráci s členy místních organizací Sboru dobrovolných hasičů, TJ Sokol a Mysliveckého spolku, rozhodla uspořádat společnou akci nazvanou „Vyskytenské Prée“. Snad povedené odpoledne nahradilo a zároveň spojilo původně tradiční a samostatné akce Kácení máje a Dětského dne. Poděkování patří všem, kdo zajišťovali bezproblémový průběh akce a já osobně kvituji korektní domluvu a spolupráci mezi výše uvedenými místními organizacemi. Druhá vlna nás, bohužel opět, zaskočila. Bohužel trvá, bohužel máme pozitivní, bohužel i mrtvé. Podzimní vlna oficiálně zasáhla 68 občanů, nejvíce současně pozitivních 25 občanů v polovině listopadu. Pozitivní máme i nadále. Žádám vás, i když jsme unavení, frustrování možná i apatičtí, o respektování přijatých opatření či nařízení a prosím o vytrvání být tolerantní a ohleduplní.

V rámci schváleného rozpočtu, který jsme pro jistotu v rámci pandemie „osekaly“, si dovoluji připomenout hlavní činnosti v tomto roce.

Největší investiční akce byla zahájena v jarních měsících a to celkovou rekonstrukcí dešťové kanalizace okolo bytových domů čp. 142 až čp. 154 ve Vyskytné. Poté se v této ulici navázalo s výměnou hlavních uzávěrů vody i uzávěrů vodovodních přípojek. Nový povrch včetně výměn obrubníků a zpevněných krajnic provedla firma Swietelsky za finanční spoluúčasti Kraje Vysočina prostřednictvím Programu obnovy venkova Vysočiny. V průběhu roku byla provedena další etapa stavebních úprav v budově obecního úřadu. Je

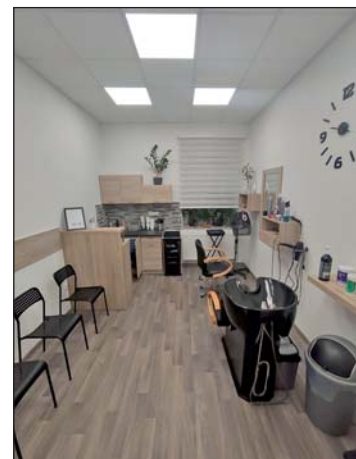

dokončena celková rekonstrukce sociálního zázemí – WC pro veřejnost a provozovny kadeřnictví. Na fotbalovém hřišti se podařilo dokončit záchytný systém za brankami. Z důvodu pandemie si však hřiště sportovci moc neužili. V budově mateřské školky je osazen nový plynový kotel a stavební bezbariérovou úpravou prošel vstup do této budovy. Uvědomuji si nedokonalost zpevněných ploch a to nejenom okolo základní i mateřské školy a dostávám podněty k zajištění oprav. Ne však vždy naší vinou či nedostatkem financí se zatím tyto nepovedly opravit ... čekáme na plánované investice E.ONu v rámci rekonstrukce vzdušného vedení či rekonstrukce trafostanice a s tím spojených výkopových prací.

Nejen pandemie nás letos potrápila. Kůrovcová kalamita v plné síle zasáhla Vysočinu a bohužel se nevyhnula našemu okolí a tím i obecním lesům. Podrobné informace o hospodaření v našich lesích níže uvádí odborný lesní hospodář Jaroslav Klement, na kterého se můžete obracet v případě zájmu o palivové dřevo.

Bohužel opět po roce opakuji informaci o nedočkání se projektové dokumentace na zasítování dalších šesti stavebních pozemků v lokalitě Mařetinka. Jsem proto potěšen za výstavbu i v jiných částech obce. Současně potěšující zprávou může být připravovaný záměr developerské společnosti na výstavbu 4 bytových domů v lokalitě pracovně nazvanou „Palouky“ (naproti bytovým domům čp. 144 – čp. 154). Tento záměr by měl pomoci k dostupnému bydlení nejenom pro místní, ale i předpokládaným novým zaměstnancům v nedaleko budované stáčírňě vody v sousedním katastru obce Opatov. Dle dostupných informací zde po dokončení zřejmě od roku 2022 vznikne 30–40 pracovních míst.

Do příštího roku předpokládáme investice opět do místních komunikací, spojených s výměnami vodovodních uzávěrů. Je třeba též pokračovat s další etapou opravy dešťové kanalizace či budovy obecního úřadu - ordinace praktické doktorky a prostor knihovny. Předpokládáme opravy či úpravy v budově ZŠ, opravy oplocení místního hřbitova či stěny okolo kostela. Návrhy na investiční akce budeme již tradičně probírat na zastupitelstvu z kraje příštího roku v rámci sestavování rozpočtu. Na jednání i s možnými návrhy jste samozřejmě vítáni. V příštím roce nás také čeká zavedení nového systému svozu odpadů. Nádoby na tříděné odpady budou přímo v každé domácnosti a vytríděný odpad Sompou odveze přímo od vašeho domu.

Závěrem mi dovoluji poděkovat všem, kteří se podíleli na různých společenských a kulturních akcích s přáním do budoucna i nadále výborné spolupráce. Obzvláště těm, kteří si nepřejí ani zmínku o své práci pro zvelebování obce.

Přeji vám všem, nejen za sebe, ale i za celé zastupitelstvo a obecní úřad příjemné a hezké vánoční svátky a hodně a více zdraví nejen v roce 2021.

Tomáš Koch, starosta obce

HOSPODAŘENÍ V OBECNÍCH LESÍCH V ROCE 2020

Obec Vyskytná vlastní 42,62 ha lesa a hospodaří v nich podle LHO (lesní hospodářská osnova), která byla vypracována pro roky 2019–2028. Součástí tvorby LHO je posouzení stavu lesa na celém majetku, zjištění zásob dříví v porostech a možností těžby s tím, že je zároveň stanovena maximální výše těžeb a povinnost zalesnění a výchova porostů do 40 let. Podle současné LHO je celková zásoba dřeva 13 571 m³ (11 544 m³ jehličnaté a 2027 m³ listnaté) a je možné do konce platnosti LHO v roce 2028 vytěžit 6250 m³ dřeva. Dále je nutné provést výchovné zásahy (prořezávky a probírky) na ploše 14,74 ha porostů do 40 let.

Bohužel, vzhledem k probíhající kůrovcové kalamitě, bylo nutné za první dva roky platnosti LHO vytěžit 3102,22 m³ kůrovcového kalamitního dříví, což je polovina maximální výše těžeb. Všechno toto dřevo se prodalo za maximální možné ceny. Kulatinové výřezy se prodávaly za ceny od 650 Kč/m³ až po 1340 Kč/m³ podle kvality a tloušťky. Palivo si z části měli možnost odkoupit občané obce za 200 Kč/m³ na skládce v lese a zbytek paliva se prodal dalším odběratelům. Současně se podařilo v plné výši čerpat dotace na finanční příspěvek na zmírnění dopadu kůrovcové kalamity za rok 2017, 2018 a 2019 vypsané Ministerstvem zemědělství ČR.

Mimo těžeb je samozřejmě nutné vznikající holiny postupně zalesňovat vhodnou skladbou dřevin, provést oplocení listnatých sazenic a jedle, ožínání buřeně, nátěr proti okusu zvířat a postupný úklid klestu na vytěžených plochách.

Od jara do podzimu se v lesích obce oplotilo 1,50 ha vykáčených holin, což je přibližně 1 km oplocení. Oplocovat listnaté sazenice a jedle je nutné, vzhledem k velkému okusu zvířat. Na tuto činnost je podána žádost o dotaci z Fondu Kra-

je Vysočiny na zřizování oplocenek, která by měla být vyplacena na jaře 2021.

V roce 2020 se vysázelo 7600 sazenic lesních dřevin. Z toho bylo 2000 smrků, 500 jedlí, 1000 javorů, 900 borovic a 3200 buků. V příštím roce se bude pokračovat v zalesňování kalamitních holin s velkým důrazem na výsadbu melioračních a zpevňujících dřevin. V části vytěžených porostů bylo přirozené zmlazení semenáčků a bude potřeba s tímto zmlazením dále pracovat. Na určité ploše se bude využívat přípravných dřevin, jako je bříza a jeřáb, s následným vkládáním cenných listnáčů a následnou pečlivou výchovou. Zároveň i na tyto činnosti je zažádáno o dotaci z Fondu Kraje Vysočiny. Kontrola na obnovu lesních porostů již proběhla s kladným hodnocením, takže vyplacení finančního příspěvku bude začátkem roku 2021.

Po několika suchých a velmi teplých letech byl tento rok srážkově i teplotně průměrný a množení kůrovce se zpomalilo. Budeme věřit, že i další roky nás z hlediska srážek a teplot v tomto směru potěší a podaří se kalamitní situaci zpomalit.

Závěrem tohoto příspěvku bych rád připomněl, že současná situace v lesnictví je z pohledu majitelů a správců lesa mimořádná, nová a do budoucna neznámá. Musíme pečlivě zvažovat každý další postup v obnově a výchově lesa, abychom zachovali jak hospodářské, tak i ostatní mimoprodukční funkce lesa, zvláště půdoochranné, rekreační a vodohospodářské.

Nastává předvánoční čas, a proto mi touto cestou dovoluji popřát vám všem klidné a pokojné prožití vánočních svátků v kruhu svých nejbližších a do nového roku 2021 hlavně pevné zdraví, štěstí a úspěchy v soukromém i profesním životě.

Jaroslav Klement, odborný lesní hospodář

ZPRÁVY Z MATRIKY

k 30. listopadu 2020

POČET OBYVATEL: 703

SEDLIŠTĚ: 76 BRANIŠOV: 49 VYSKYTNÁ: 578

POHYB OBYVATELSTVA:

* NAROZENÍ 9 * ÚMRTÍ 9

* PŘÍSTĚHOVÁNÍ 18 * Odstěhování 8

STATISTIKA VĚKOVÉ STRUKTURY

Věková kategorie/Počet obyvatel

	Sedliště:	Branišov:	Vyskytná:
0–9	4	3	64
10–19	13	7	71
20–29	9	8	67
30–39	5	3	71
40–49	16	8	95
50–59	7	5	65
60–69	8	7	72
70–79	11	4	48
80–89	3	4	23
90–99	0	0	2

ŽIVOTNÍ JUBILEA

50 let 9 80 let 5

60 let 6 85 let 2

70 let 10 90 let 2

Všem jubilantům blahopřejeme

STATISTIKA JMEN

období od 1. 1. 2010 – 31. 12. 2020

Marie 26 Jiří 25 Dominik 4 Barbora 2

Anna 15 Petr 19 Antonín 3 Eliška 2

Jana 14 Pavel 18 Jan 3 Magdaléna 2

Alena 12 Jan 15

SBOR PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI

Během roku 2020 se uskutečnily tyto akce:

Vítání dětí do 1. třídy, 1. září – 5 prvňáčků

Vítání občánků, 17. června – 13 občánků

Slavnost zletilosti, 11. prosince – 11 zletilých

PROČ MÁME KE JMÉNU JEŠTĚ PŘÍJMENÍ?

Lidé si říkali hlavně přezdívkami, které vyjadřovaly osobnost daného jedince podle povolání, chování, vzhledu nebo odkud přišel atd. (Kolář, Kovář, Kulhavý, Hajným, Podhrázský, Paloucký, Bubeník, Čermáček, Petřů, Hrobař, Stanouš, Karlíček, Volšička, Vyskytenský atd.). Přezdívkami se měnily – např. Dolejší se přiznal ke Kolářům a už byl Kolář.

Teprve v roce 1786 vydal císař Josef II. Patent dědické posloupnosti. Příjmení už nebylo možné měnit, zůstávalo doménou jedince celý život a dědilo se z otce na děti.

Některé rodiny byly spřízněny (Řádovi, Slavíkovi, Štěpánovi, Slavětinský, Borkovi, Dolejší, Matějkovi atd.). V roce 1945 bylo ve Vyskytné např. 8 rodin Matějků. Že byly příbuzné, dokládá oddací protokol, kde se dočteme:

Ženich: Josef Matějka
Nevěsta: Jaroslava Matějková roz. Matějková
Svědek: Jaroslav Matějka
Svědek: Jiří Matějka
Družba: Jaroslav Matějka
Družička: Jaroslava Matějková
Oddávající: Josef Matějka

Na internetu (prijmeni.cz) si můžete najít své příjmení a zjistíte, kolik vašich jmenovců žije na území České republiky a ve kterém kraji i okrese.

Alena Vesecká-Matějková

*Vánoční stromeček
(Jiří Žáček)*

*Zelenej se jedličko,
narovnej se maličko,
libíš se mi, vezmu si tě,
budeš vonět v našem bytě.
Dám ti hvězdu na čelo,
večer bude veselo.
Můžu ti to předem slíbit,
bude se ti u nás líbit.*

*Krásný stromek,
zlaté jmelí,
za oknem ať sníh se bělí.
Stále zdraví, pevný krok,
ať provází Vás celý rok!*

*Hvězda září na obloze
a vypráví o velké touze.
Touha našich dětských přání,
možná někdy k pousmání.
Avšak je v ní síla skrytá,
slzami štěstí dávno smytá.
Vraťme se zas do mladosti,
do dětství a do radosti.
Plamínek naděje ať září v nás,
pak budou Vánoce krásou všech krás.*

 Čistý komín

 ČISTĚ NEBE

Milý sousede,

nelíbí se mi, jak topíš. Tím, že topíš nekvalitně, ohrožuješ život můj i mé rodiny. Znečištění, které z Tvého komína vychází, je mimo jiné zdrojem **benzo(a)pyrenu**. Ten je přítomen v kouři ze spalování uhlí a dřeva. Kromě toho, že se jedná o **karcinogenní** látku (může způsobovat rakovinu), dráždí také oči, nos, krk a průdušky. Byly prokázány i negativní účinky na ledviny a játra. Do těla se dostává navázáním na jemné částice polévatého prachu (PM10 a menší). Studie na zvířatech prokázaly i vliv na snížení plodnosti a vývojové vady potomků.

Rád bych proto, abys změnil své návyky - nespaloval odpadky a topil správně - tak, abys neškodil sobě ani svému okolí.

K tomu by Ti snad mohlo pomoci vlastní svědomí a **Smokemanovo desatero správného topiče**:

1. Nebuď lhostejný k sobě ani ke svému okolí, zajímej se o to, co jde z Tvého komína.
2. Suš dřevo minimálně jeden až dva roky.
3. Nespaluj odpadky.
4. Nastav regulační klapky tak, aby vzduch mohl k palivu, oheň nedus.
5. Přikládej častěji menší dávku paliva než jednu velkou dávku za dlouhý čas.
6. Pravidelně čistí kotel a komín.
7. Používej moderní kotel či kamna.
8. Udržuj teplotu spalin za kotlem mezi 150 až 250 °C.
9. Nevyhazuj teplo oknem, nepřetápěj a top jen tam, kde potřebuješ.
10. Top tak, jak chceš, aby topil Tvůj soused.

Tvůj soused

www.cisty-komin.cz

www.cistenebe.cz

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Koledy už znějí z dálky, zvěstují nám krásné svátky. Svátky plné tajných přání, setkání a pousmání. Na Vánoce každý z nás do dětství se vrací rád.

U nás ve škole nemusíme čekat na svátky. Dny, které spolu travíme, chystají nám častá překvapení, plníme si tajná přání, dochází k zajímavým setkáním a snažíme se i o to, aby bylo veselo. Někdy je to těžší, ale o to větší je to výzva.

Jsme základní školu s I. stupněm se třemi třídami – 1. ročník, 2.+3. ročník a 4.+5. ročník. Ve školním roce 2019/2020 jsme měli 42 žáků. Ve všech ročnících se vyučuje podle ŠVP s názvem „Dejme příležitost každému dítěti“. Po delší době jsme nebyli na výjimku a dokonce, dle nového financování, jsme otevřeli i druhé oddělení školní družiny.

Od ledna 2020 probíhal projekt, který je podporován Krajem Vysočina – Fond Vysočiny – MA21 a Zdraví 2020, který byl ukončen v říjnu 2020. Od 1. září 2019 do 31. srpna 2021 jsme opět zapojeni do projektu Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony II – Výzva 63 pro MŠ/ZŠ/ŠD. Nejen díky tomu můžeme našim žákům zpestřit školní i mimoškolní činnost.

Opět jsme pořádali projekty, do kterých se žáci mohli aktivně zapojit a rozvíjet své schopnosti po všech stránkách. Při akci Školní družina má talent jsme zjistili, že u nás na škole máme nejen dobré zpěváky, recitátory, tanečníky, ale i nadané mladé kouzelníky. Účastí v projektu „Záložky do škol“ jsme navázali spolupráci se školou na Slovensku.

Krásné a nezapomenutelné bylo předávání pololetního vysvědčení v Planetáriu v Brně, které předávala bývalá učitelka

a rodačka z Vyskytné, paní uč. Alena Vesecká. Tato akce byla financována ze Šablony II.

Největší letošní problém bylo uzavření škol z důvodu pandemie Covid 19.

Jarní od 11. 3. do 24. 5. a podzimní od 14. 10. do 17. 11. 2020.

Všechny nás to zasáhlo. Výuka probíhala z počátku formou vyzvedávání úkolů v daný den ve škole. Poté jsme přešli na online výuku. V druhé vlně již vše probíhalo přes Messen-

ger rodičů buď individuálně, nebo skupinově. Zakoupila se plná verze DM softwaru – Bakaláři, předáváme si zkušenosti s jinými školami, školíme se, zakoupili jsme notebooky, tablety pro zapůjčení. Vše hrazeno z peněz MŠMT, které se rozhodlo navýšit příspěvek na tyto prostředky.

Vše jsme zvládli a celý náš pedagogický sbor děkuje všem rodinám našich žáků za podporu a pomoc při distanční výuce. Moc si toho vážíme.

Děkujeme a přejeme všem krásné a hlavně klidné prožití svátku vánočních.

Mgr. Lenka Linhartová – ředitelka školy

PÁR SLOV Z MATEŘSKÉ ŠKOLY

Od dětství mám ráda adventní čas. Snad je to proto, že se vždy na zlatou neděli scházíme s rodinnou na náměstí u vánočního stroměčku. Zde potkáváme své známé, popijíme teplý vonící vánoční punč a společně si zazpíváme vánoční koledy. Nežli ale tak nastane, čeká mě ohlédnutí za tím, co nás v tomto roce potkalo v naší mateřské škole.

Kapacita mateřské školy je v současné době naplněna v počtu 34 dětí, v měsíci lednu ještě do MŠ nastoupí další dvě až tři děti. Personál, pod vedením paní ředitelky Lenky Linhartové, který se stará o vaše děti, je v tomto obsazení: vedoucí učitelka Miroslava Koutníková, učitelky Radka Šteřlová, Petra Kněžů, Lucie Panáčková, chůva Eva Kotrčová a naše

Projekt „Malý architekt“

vstřícná školnice Eva Jakšlová. Je to dobrý tým, který se s láskou snaží dávat vašim dětem maximální péči jak v oblasti vzdělávání, tak i v oblasti materiálních potřeb.

Vzdělávání dětí probíhá v integrovaných tematických blocích se zaměřením na prožitkové a situační učení s tím, že vzdělávací nabídka je vždy přizpůsobena aktuální situaci a klade důraz na dětskou individualitu, spontánnost a nadšení.

Vzdělávací program je v letošním školním roce zaměřen na jazykové a komunikační dovednosti dětí. Mezi aktivity mateřské školy patří tradice a oslavy ve spolupráci se zřizo-

Pasování předškoláků

Karneval

Práce na zahradě

vatelem, jako jsou např. Setkání se seniory, Rozsvícení vánočního stromu, Vánoční besídka, Vítání občánků, Besídka ke Dni matek, Pasování předškoláků aj.

Mateřská škola pořádá pro děti i různé tematické akce, např. „Dušičky“, Strašidelný den v MŠ, Mikulášskou nadílku, Vánoční nadílku, karneval, čarodějnice, vítání jara aj.

Dovádění na sněhu

V letošním roce nás zasáhla jako všechny kolem nás pandemie a my náš vzdělávací program po celou dobu přizpůsobujeme aktuální situaci. Mnohé připravené akce jsme v tomto roce nemohli uskutečnit a jak děti, tak i rodiče přichází o společné zážitky. Doufáme, že další rok už bude jako ty předchozí a my budeme moci vše uskutečnit.

Pandemie nezasáhla do oprav MŠ, které se uskutečnily o letních prázdninách. Školka dostala nové bezpečnostní dveře a bezbariérový vchod. Vše se odehrávalo pod taktovkou našeho pana starosty a dalších pracovníků obce. Za jejich práci jim moc děkujeme.

Na závěr bych chtěla poděkovat zaměstnancům MŠ za celoroční práci, kterou vykonávají pro vaše děti a zároveň i všem, kteří s námi spolupracují a podporují nás při naší práci.

Za celou mateřskou školu Vám přeji, ať vánoční čas všem přinese do srdcí lásku, radost, pohodu i odpuštění a do nového roku 2021 Vám přejeme hlavně mnoho zdraví.

Bc. Miroslava Koutníková

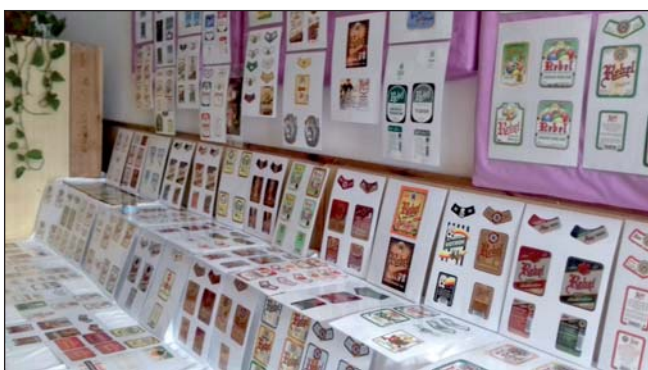
KNIHOVNA

Knihovna má ke konci letošního roku celkem 1938 svazků knih. Z toho je 1511 knih pro dospělé a 427 pro děti. Mimo to je v knihovně k dispozici dalších cca 500 svazků nových knih zapůjčených z pelhřimovské regionální knihovny. Nabídka je pestrá, určitě si každý vybere.

V letošním roce musela být knihovna několik měsíců zavřená na základě vydaného nařízení vlády a to se projevilo

i na menším počtu čtenářů, na počtu přečtených knih i na pořádání kulturních akcí.

V době uzavření knihovny byla provedena velká inventura všech vlastních knih. Staré a poškozené knihy byly vyřazeny a jsou nyní nabízeny občanům na chodbě obecního úřadu v krabicích, kde si je mohou zdarma odnést domů. O tyto knihy nebyl zájem, neboť si je již více jak třicet let nikdo

nepůjčil nebo jsou poškozené. O inventuře byl sepsán protokol.

Dobrou zprávou je, že bylo v letošním roce darováno nebo nakoupeno do naší knihovny 288 svazků knih nových. Bylo využito velkých slev nabízených různými knihkupectvími prostřednictvím internetu. Děkuji panu starostovi, že mi umožnil několik knih nakoupit. Snažila jsem se nakoupit hlavně knihy, které si chodí půjčovat žáci a studenti jako doporučenou četbu, ale i romány a detektivky oblíbených českých autorů jako je Vondruška, Bauer, Niedl, Jakoubková, Körnerová aj. Z cizích autorů hlavně knihy od Jo Nesba.

Kvůli koronaviru se také konalo méně kulturních akcí. Beseda u kávy byla v lednu na téma Plavba po kanálech Evropy a tu moc pěkně připravil Slávek Matějka. Následoval v únoru film natočený Josefem Novotným z Rynáře o Křemešniku. Sešlo se na něm tolik lidí, že se musely přidávat další židle a lavice. Takové množství lidí, myslím, zasedačka obecního úřadu ještě nezažila. Další beseda byla rovněž tematicky velmi zajímavá. Přednášel spisovatel a publicista Jiří Kalát, a to o Černobylu, který po třiceti letech navštívil a zdokumentoval v mnoha fotografiích.

V knihovně probíhaly menší výstavy, jako např. v lednu výstava medailí a plaket – část sbírky Rudolfa Fojtíka, nebo fotografie z cest po Nizozemsku dr. Ježka. V květnu knihovna připravila výstavu, která je stále k nahlédnutí na chodbě obecního úřadu, na téma „9. květen 1945 ve Vyskytné“. Jsou to dobové fotografie z osvobození Vyskytné a sepsané vzpomínky vyskytenských pamětníků. Přes prázdninové měsíce probíhala výstava pivních etiket z celého bývalého Československa i ze současnosti (celkem přes 1000 ks etiket). Poslední výstavou v září byla sbírka kapesních kalendářů sběratelky Marie Vaňkové, která obsahovala kalendářiky od roku 1947 až do roku 2021.

Jako již v několika letech minulých pozvala knihovna i letos dětem do školy opravdovou spisovatelku. Byla to Hana Lehečková, která děti seznámila s její knihou „Co se děje v podpostelí“ a zároveň vyprávěla i o její další vycházející knize „Čertice trucajda“. Protože spisovatelka je současně i zaměstnaná v nakladatelství Albatros, děti také zajímalo, jak to probíhá, než se celá kniha vydá a nakonec dostane na pulty knihkupectví. Zda by si také nějakou svou knihu mohly nechat vytisknout, zda si mohou autoři vybírat ilustrátory apod.

Letos se poprvé nekonalo slavnostní pasování žáků první třídy na čtenáře. Aby to nebylo dětem líto, připravila pro ně knihovna jen takovou menší slavnost s povinně nasazenými rouškami, která se odehrála v červnu v knihovně. Děti předvedly, jak se naučily číst a za odměnu pak dostal každý malý čtenář knihu a nějaké drobné dárečky.

Bude-li nám přáno a koronavirus dovolí, máme od ledna 2021 zajištěn Cyklus přednášek z české historie, které nám přednese ing. Miloslava Stehnová.

Na závěr přeji krásné Vánoce, kouzelný nový rok, před všemi starostmi ať máte vždy náskok. Mnoho zdraví a jen to nejlepší vám všem přeje

knihovnice Věra Jarošová

OBEC BRANIŠOV

Jako každý rok, tak i letos s blížícím se koncem roku bilancujeme, co se nám povedlo, a jak jsme splnili svá předsevzetí nebo plány na letošní rok. Ohlédnutí za skoro již uplynulým rokem je ale letos poznamenáno výskytem koronaviru SARS-CoV-2 nejen ve světě, ale i v ČR.

Letošní rok začal jako každý jiný a nic nenasvědčovalo tomu, že život nás všech bude výrazně omezen. V lednu se uskutečnil tradiční „hasičský“ ples, v únoru masopustní průvod a nic nenasvědčovalo tomu, že od března bude všechno jinak. Začalo to 10. března mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ČR, které omezilo některé aktivity a následně vládním nařízením ze dne 12. března, kterým byl v ČR vyhlášen nouzový stav, který trval až do 17. května. Tato opatření měla vliv na aktivity v naší obci. Nekonal se žádné veřejné akce a také se omezila práce na místním kulturním domě. I když po zrušení nouzového stavu se život začal vracet do normálních kolejí, nepodařilo se naplno realizovat plány související s rekonstrukcí místního kulturního domu. Návrat do normálu, byť došlo k rozvolňování restriktivních opatření, také „příbrzdily“ prázdniny. Rozvolňování umožnilo Simoně Šeredové, její rodině a občanům obce zorganizovat tradiční „Loučení s prázdninami“, kterého se zúčastnily děti z naší obce i okolí. Děti si vyzkoušely řadu zajímavých soutěží a po té si to vyzkoušeli i jejich rodičové se zajímavými a někdy úctyhodnými výsledky. S nástupem nového školního roku ale začala opět řada omezujících opatření, která vyvrcholila dne 5. října opětovným vyhlášením nouzového

stavu, který, jak se ukazuje, bude asi trvat do konce letošního roku. Poměrně přísná omezující opatření učinila konec všem veřejným aktivitám v naší obci v letošním roce.

Přes tyto nepříjemnosti věřím, že příští rok bude lepší a proto bych chtěla popřát všem spoluobčanům příjemné prožití svátků vánočních a do nového roku hlavně hodně zdraví a spokojenosti.

Věra Burešová, kronikářka

MYSLIVECKÝ SPOLEK

Vážení spoluobčané,
je tu opět čas vánoční, čas, kdy bychom se mohli na chvílku zastavit a zavzpomínat na tento končící rok. A třeba si vzít ro ruky a prolístovat náš vyskytenský „Vánoční zpravodaj“.

Jako každý rok mně bylo umožněno seznámit vás prostřednictvím tohoto zpravodaje s činností našeho mysliveckého spolku Vyskytná.

Náš „myslivecký rok“ nezačíná klasicky 1. ledna, ale 1. dubna. To je doba, kdy končí zimní přikrmování a myslivcům nastává první práce s vyčištěním, opravou a vydezinfikováním přikrmovacích zařízení.

Na toto navazují brigády na opravy mysliveckých zařízení sloužících pro lov a výměna již dosluhujících za nové (pose- dy a kazatelny).

V květnu začíná průběrný odlov srnců.

Na jaře se náš myslivecký spolek zapojil do akce „Uklid’ me Česko“. Původně jsme si mysleli, že oslovíme i dobrovolníky z řad veřejnosti. Bohužel nám to kovidová pandemie znemožnila. Přesto naši členové tento úklid kolem Vyskytné zrealizovali (při dodržení určitých bezpečnostních opatření). Nasbíraný odpad, kterého nebylo zrovna málo, nám pomohl zlikvidovat obecní úřad. Akce proběhla v den volna na prvního máje. Rádi bychom, aby se z tohoto stala v tento den každoroční tradice.

V létě se náš myslivecký spolek podílel na organizaci dětského dne. Na našich stanovištích si děti i jejich rodiče pro- věří znalosti z přírody kolem nás. Velké oblíbené se těší střelba ze vzduchových zbraní.

Naši pravidelnou akcí je takzvané „Setkání v červenci“, které jsme museli kvůli kovidu odložit na září.

V říjnu proběhl tradiční výlov rybníku Škodák. Ovšem vý- lov musel proběhnout bez obcerstvení pro veřejnost.

Každoročně se na podzim pořádají dva hony na drobnou zvěř, při kterých se loví i zvěř černá a zvěř škodící myslivosti. Letos se uskuteční pouze jeden hon a to bez poslední leče.

Bohužel, musím zde zmínit informaci o tom, že se naše honitba stala terčem vandalského počínání, kdy nám byly podřezány a zničeny pose- dy a kazatelny. Vandalové řádili i v sousedních honitbách. Jelikož toto nebyl útok proti jed- notlivci, ale útok na českou myslivost, záležitost jsme pře- dali policii.

Letos se naše řady rozšířily o jednoho adepta – Jana Ště- pána), který úspěšně složil zkoušky z myslivosti. Další adept (Jiří Sankot) absolvoval kurz a zkoušky ho čekají v příštím roce. Tímto svitla naděje, že se věkový průměr našeho spol- ku sníží.

Myslivecký ples na začátek roku nepřipravujeme. Jednak o něj ze strany veřejnosti je čím dál menší zájem a jednak epidemiologická opatření by jeho pořádání asi ani neumož- ňovala.

Ještě bych vás rád požádal o ohleduplnost při provozování zimních sportů a venčení vašich mazlíčků.

Naši volně žijící zvěři se v důsledku kůrovcové kalamity stále zmenšuje její přirozené teritorium.

Uvědomme si, že naše okolní krajina nepatří jen nám, ale také zvěři.

Na závěr vám přeji jménem MS Vyskytná do nového roku pevné zdraví, štěstí a rodinnou pohodu.

Vidíš všechno moc kritický. Hlavně, že jsme teď díky zásluze zbraní před teroristy v bezpečí.

Za MS Vyskytná Jaroslav Valenta

SDH VYSKYTNÁ

Vážení spoluobčané,
rok nám opět utekl jako voda. Máte před sebou náš oblíbený vánoční zpravodaj, prostřednictvím něhož si vás dovoluji seznámit s děním okolo vyskytenských hasičů v letošním roce. Jistě mi odpustíte, když vás tady nebudu poučovat ohledně koronaviru a psát to, čeho jsou všechna média plná.

Letošní rok začal poměrně slibně vydařeným masopustním průvodem 15. února. Proběhl i tradiční hasičský ples s bohatou tombolou, který doprovodila osvědčená kapela Ústřední topení. Následovat měla akce na sběr železného šrotu. Ta se však nekonala ze dvou důvodů – jednak jsme nemohli utvářet skupiny s dostatečným počtem brigádníků a jednak, kvůli pádu ekonomiky, byla výkupní cena železného šrotu tak nízká, že by sotva pokryla náklady na jeho přepravu. Stavění máje spojené s průvodem na kopec a pálením čarodějnic nemohlo být uskutečněno pro veřejnost, jako jsme byli každým rokem zvyklí. Máj se nám podařilo postavit v rámci malé

odpolední brigády a hranice byla spálena v náhradní termín pod dozorem jednotky PO. Věřili jsme, že dojde k uvolnění „režimu“ a stojící máj se šmikne koncem května při narychlo zorganizované akci „Vyskytenské pré“, která se velice vydařila a její průběh bude jistě popsán v jiném příspěvku tohoto zpravodaje. Zde musím vyzdvihnout velice dobrou spolupráci všech místních organizací – jsem rád, že se dokážeme spojit za společným cílem a zapomenout na nějaké nesmyslné žabomyší války vedené v letech dávno minulých. V průběhu června měla následovat tradiční okrsková soutěž – tentokrát v Jankově. I přestože začátkem léta již podmínky pro uspořá-

dání této akce v menším měřítku dle mého názoru byly, Jan-
kovští se rozhodli nic nepořádat. Na řadě bylo letní posezení
hasičů, které se „trefilo do správného termínu“, a tak zdárně
proběhlo. Na podzim jsme připravovali výlov Horního rybníka s
obcerstvením na hrázi. Vše jsme ale nakonec utnu-
ti. Poslední oficiální akcí tohoto roku měla být výroční val-
ná hromada 30. listopadu, která však nemohla proběhnout ze
„shromažďovacích důvodů“. Tato akce by měla proběhnout
v náhradním termínu, jakmile to pravidla dovolí – nejpozději
však do 31. ledna 2021. Členové SDH budou o konání VVH
informováni pozvánkou, tak jako každý rok.

Stejně jako v letech minulých došlo k několika mimořádným
událostem – z těch nejpodstatnějších musím zmínit dva lesní
požáry, probíhající současně 6. dubna. Jeden směrem k Brani-
šovu, druhý v oblasti Chaloupky. Příčinami byla kombinace
velkého sucha, silného větru a nedokonale dohašených zbytků
po pálení kletí, které se až po několika dnech vžaly. Takov-
ýchto událostí bylo ten den v kraji nahlášeno přibližně 112
a tak nastal problém s nedostatkem požární techniky, zejména
automobilových cisteren na přepravu vody. Nezbylo nám, než
požádat o pomoc okolní zemědělce s jejich fekálními vozy.
Jmenovitě děkuji firmě SPV Plevnice a Farmě Lipice za je-
jich bezodkladné nasazení. Oba požáry se podařilo uhasit a do-
hašování probíhalo ještě celou následující noc. Naše jednotka
v průběhu roku již tradičně několikrát vyjížděla k odstraňo-
vání popadaných stromů. Jednou se dokonce jednalo o planý
poplach, protože není Branišov (pod Křešníkem) jako Bra-
nišov (Ústí). Vyzváni jsme byli i k likvidaci požáru osobní-
ho automobilu v Sedlístích, výjezd však byl odvolán z důvodu
rychlého příjezdu jednotky z Pelhřimova.

Na tomto místě připomínám povinnost ohlašování pálení
kletí na Krajské operační a informační středisko HZS kraje
Vysočina – tel. 950 270 106. Ohlášení se rozhodně neprovádí
na čísla linek tísňového volání (112 a 150), která slouží přímé
pomoci postiženým. Pálení kletí lze hlásit i elektronickým
formulářem, který najdete na webových stránkách HZS kra-
je Vysočina – www.hasici-vysocina.cz pod záložkou „služby
pro veřejnost-pálení kletí“.

Soutěžní aktivita našich družstev v tomto roce byla z jas-
ných příčin značně utlumená, pevně však věřím, že o to víc
bude v letech následujících rozvinuta.

Schůzi výkonného výboru proběhlo v tomto roce velmi
málo, ale počítám s tím, že se jako sbor vrátíme k normální
činnosti, jakmile to situace dovolí. Akce v příštím roce bude-
me plánovat operativně, nebudu vám zde tedy slibovat, na co
všechno se můžete těšit.

Zároveň bych rád vzpomenu na všechny ty, kteří tu bohu-
žel s námi již nejsou.

Děkuji všem členům i nečlenům SDH za jejich práci v le-
tošním roce, přeji hlavně mnoho zdraví do konce letošního
roku a po celý rok následující. Rovněž děkuji všem organiza-
cím a firmám, které činnost našeho sboru podporují.

Michal Vondrák, starosta SDH Výskytná

SDH SEDLIŠTĚ

V letošním roce v měsíci březnu se začaly odehrávat nečekávané události. Ze dne na den se začaly zavírat hranice naší republiky. Následovaly školy, restaurace, obchody, služby atd. Byl vyhlášený nouzový stav. Tuto situaci zapříčinil v té době ještě neznámý, ale velice zákeřný virus Covid 19, který sem doputoval až z daleké Číny.

V první vlně tohoto viru byl ještě každý odhodlaný, plný pozitivního myšlení. Také jsme si mysleli, že to vše přejde a začali jsme mohutnou přípravou na hasičskou sezonu. Vše se odehrávalo okolo rekonstrukce PS 12. Pořídili jsme silnější motor a výkonnější čerpadlo a zbylé věci jsme si různě dokoupili.

V měsíci červnu, kdy už bylo rozvolněno, naši mladí zástoupci začali navštěvovat pohárové soutěže v požárním útoku. Moc jich nebylo, protože nikdo nevěděl, jak se bude virus chovat. Některé obce s pořádáním otálely. Některé z důvo-

du nákazy byly předčasně ukončeny jako např. Pelhřimovská hasičská liga, která skončila po první noční soutěži ve Vokově.

Takže v tomto roce jsme mnoho úspěchu nepořídili. Doufáme, že ten následující ročník bude úspěšnější.

Také jsme nezapomněli na veřejný sběr použitých elektrospotřebičů, který jsme v letošním roce ukončili ke konci měsíce září 2020. Dále k nám mohou občané přinášet své staré nepotřebné elektrospotřebiče během celého roku i v letech následujících.

Chtěl bych vám jménem svým i jménem organizace popřát krásné prožití vánočních svátků a hodně zdraví, štěstí a vše dobré v novém roce 2021.

Josef Hajný, hospodář SDH Sedliště

TJ JISKRA SEDLIŠTĚ

Vážení, chtěl bych vás seznámit s činností TJ Jiskra Sedliště v roce 2020. I když byl tento rok poznamenán všudypřítomným virem Covid-19 a utlumením kulturní i sportovní činnosti, přesto jsme vykonali dobrou práci při údržbě sportovního zařízení. První prací bylo v květnu posekání trávy na horním hřišti a poté následovalo pravidelné udržování trávníku. Rovněž jsme připravili tenisový kurt na sezonu 2020. V měsíci červnu byla posekána tráva kolem celého areálu. Zároveň jsme na travnaté hřiště navezli zeminu pro urovnání povrchu a zaseli jsme osivem trávy prázdná místa. V dalším období roku jsme vyčistili studni, z které čerpáme vodu na kropení tenisového kurtu. Dále jsme přesadili túje tvořící živý plot a tím jsme si připravili místo pro novou konstrukci k umístění reklamních panelů, která byla vyrobena a posta-

vena v měsíci říjnu. Rozšíření plochy pro reklamu nám zajistí další finanční prostředky pro naši činnost. Jsem přesvědčen, že se nám práce při udržování areálu povedly. Bohužel epidemická situace nedovolila pořádání sportovních a kulturních akcí. Věřím, že příští rok pro nás všechny bude příznivější a vše se začne postupně vracet do normálu.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se podílejí na činnosti naší organizace. Poděkování patří i obecnímu úřadu za jeho materiální i finanční podporu. Všem spoluobčanům chci jménem TJ Sedliště popřát krásné prožití vánočních svátků a do roku 2021 přejí hodně zdraví, potřebujeme ho víc nežli jindy, pohodu, štěstí a osobní spokojenosti.

Luboš Nechvátal, předseda TJ Jiskra Sedliště, z.s.

TJ SOKOL VYSKYTNÁ

Vážení spoluobčané, letošní „podivný“ rok nám umožnil uspořádat pouze část námi připravených akcí. I přesto můžu říct, že akce, které se podařily zrealizovat, byly úspěšné.

První uskutečněnou akcí byl Dětský karneval, který opět moderoval kouzelník Ondra. Tématem karnevalu byla „Cesta za pokladem“. Kouzelník Ondra nejen kouzlil, ale s dětmi i soutěžil a zahrál jim oblíbené písně, při kterých se děti vydávaly.

Rockový ples jsme z důvodu nouzového stavu zapříčiněného epidemií viru Covid19 museli zrušit.

Ve spolupráci s Obcí Vyskytná, SDH Vyskytná, Atletikou Človíček a Mysliveckým sdružením Vyskytná jsme poslední květnovou sobotu uspořádali „Vyskytenské přeeé“, kde došlo ke spojení „Kácení májky“ s „Dětským dnem“ a večerní zábavou se skupinou Rozvalenej díferák. Na kácení májky mj. vystoupily se svým programem i mažoretky. Po jejím porážení a dražbě si děti vyzvedly tajenku a cestou na fotbalové hřiště plnily různé úkoly a doplňovaly si ji. Za vyplněnou tajenku pak obdržely sladkou odměnu. V rámci Dětského dne si děti mohly projít spoustu sportovních soutěží, vyzkoušet své vědomosti o naší přírodě, zadovážet si na skákacích hradech nebo se projet elektrickými autíčky.

Začátek prázdnin jsme zahájili „Vyskytenským výšlapem“ s mnoha soutěžemi a malým občerstvením v polovině cesty. Trasa tentokrát vedla přes Polánka, Opatov, Jankov a Chaloupky.

Poslední akcí, kterou se nám letos povedlo uspořádat, byla „Cyklošlapka“. V původním termínu na konci srpna přišlo, proto došlo k jejímu přeložení na druhou polovinu září.

Z důvodu druhé vlny epidemie viru Covid19 jsme museli zrušit Drakiádu, Noc plnou strašidel, Pouťovou zábavu a Štěpánskou zábavu. O pouti se alespoň podařilo odehrát tradiční „srandamač svobodní v. ženatí“ a u kostela vystoupily se svým programem mladší i starší mažoretky.

O osudu „Tradičního turnaje ve stolním tenisu“ se rozhodne až podle aktuální situace na konci roku.

Co se týče fotbalu, tak celé jarní kolo okresního přeboru IV. třídy bylo, z důvodu výše uvedené epidemie viru Covid19, zrušeno a prvního domácího zápasu jsme se tak dočkali až na začátku srpna v přátelském utkání s týmem Nového Rychnova. Podzimní kolo okresního přeboru IV. třídy se opět kvůli zmíněné epidemii nedohrálo, naštěstí chybí pouze jeden zápas

do konce, který je přeložen na jaro. Po čtyřech výhrách, dvou remízách a dvou prohrách jsou v tabulce po podzimní části naši fotbalisté na pěkném čtvrtém místě. Nejlepším kanonýrem se letos stal Dominik Bártů s 11 vstřelenými góly, což je druhý nejlepší výsledek ve IV. třídě.

Podobně jako u dospělých byla zrušena jarní část i u okresního přeboru mladší přípravky. Děti si letos poprvé zahrály až v červenci při přátelském utkání se Žirovem. Podzimní část okresního přeboru zahájily v srpnu již jako starší příprava. I když jsou zde nováčky, tuto soutěž ovládly. Až na jedno utkání všechny zápasy vyhrály. Stejně jako muži podzimní část nedohrály a poslední dva zápasy tak byly přeloženy do jarní části.

V případě, že byste se přes zimu chtěli trochu protáhnout, zvů vás na cvičení žen, které probíhá každé pondělí od 18:30 do 19:30 hodin a čtvrtek od 18:00 do 19:00 hodin. Mužům zase nabízím každé úterý od 19:00 do 20:45 hodin nohejbal a všem pak stolní tenis, a to každý čtvrtek od 19:30 do 21:00. Všechny tyto pohybové aktivity probíhají v místní tělocvičně.

Při této příležitosti bych chtěl poděkovat Obci Vyskytná, sponzorům a všem aktivním členům TJ za podporu a pomoc námi připravovaných akcí, zejména Davidu Krejčímu za vedení oddílu fotbalu, Petru Fílovi a Liboru Součkovvi za vedení fotbalové přípravky a dále Lence Krejčové, Jiřímu Vondrákovi a Jaromíru Linhartovi za přípravu turistických akcí a Dětského karnevalu.

Závěrem bych vám chtěl jménem TJ Sokol Vyskytná, z.s. popřát příjemné prožití vánočních svátků, hodně štěstí a hlavně zdraví v novém roce 2021.

Marek Jaroš, předseda TJ Sokol Vyskytná, z.s.

PŘED STO LETY VE VYSKYTNÉ

Zdá se, že se historie opakuje, neboť před 100 lety svět zažil podobnou situaci jako my v letošním roce se strašákem jménem „koronavirus“.

Mezi roky 1918 a 1920 postihla svět epidemie španělské chřipky. Podle odhadů si vyžádala na celém světě až 100 milionů mrtvých. Mezi zasažené země patřilo i tehdejší Československo, kde si vyžádala podle historiků 44 až 75 tisíc životů. Jednalo se o zcela nový typ zmutovaného viru a lidstvo nemělo žádné protilátky a navíc v té době lékaři neznali ještě antibiotika. Uvádí se, že španělská chřipka postupovala ve třech vlnách. Na jaře roku 1918 první vlna. Druhá pak v létě, a byla ještě ničivější a silnější, pak přišla třetí vlna a umírali ti, kteří byli dvěma předchozími vlnami jen oslabeni. Na rozdíl od koronaviru napadal virus španělské chřipky převážně mladé lidi v nejlepších letech mezi 20 a 40 roky. Čím silnější měli nakažení imunitní systém, tím horší průběh měla nemoc. Mnoho rodin přišlo o své blízké, vymřely celé rodiny. V té době byla nemoc úmyslně zamlčována, jediným státem, kde se o chřipce veřejně mluvilo, bylo Španělsko a proto španělská chřipka.

Ve Vyskytné chřipka řádila přibližně jeden měsíc a neplatilo zde, že umírali jen mladí lidé. Když jsem se dívala do starých matrik zemřelých za roky 1918 až 1920 je v nich uvedeno 8 osob, u nichž je jako důvod úmrtí napsáno chřipka a dokonce jen u jednoho je napsáno přímo španělská chřipka, a to u Jana Štěpána. U ostatních je pouze uvedena chřipka se zánětem plic. Těchto osm vyskytenských občanů zemřelo v období od 23. října do 17. listopadu 1918 a dále už není v matrice u nikoho jiného psáno jako důvod úmrtí chřipka. Ve farní kronice se sice píše „od poloviny října do konce listopadu řádila zde španělská chřipka, na níž zemřelo zde přes 20 osob. Dvakrát se stalo, že byly tři pohřby najednou. Nemoc ohlásila se bolením hlavy, horečkou, k čemuž se přidal zápal plic a průdušek. V některých rodinách onemocněli

všichni a neměli ani, kdo by jim posloužil“. Zřejmě se jednalo o zemřelé v celé vyskytenské farnosti, tedy z Branišova, Jankova a Sedliště, popř. Opatova.

První zemřel ve Vyskytné 23. 10. 1918 František Fridrichovský, syn chalupníka Antonína Fridrichovského ve věku 13 let, 26. 10. to byl Jan Štěpán, chalupník, 65 let, 28. 10. František Marousek, výměnkář a druhý den jeho manželka Anna Marousková, 61 let. Dne 3. 11. Božena Matějková, dcera Vojtěcha Matějky, ve věku 17 let, 8. 11. Františka Vohlídalová, manželka mlynáře ve věku 39 let a její jeden den stará dcera Růženka. Poslední obětí španělské chřipky byl 17. 11. 1918 ve Vyskytné Josef Řáda, výměnkář, star 69 roků.

V minulosti se celosvětové pandemie týkaly kromě chřipky zejména moru, cholery a skvrnitého tyfu. Od 80. let dvacátého století je velkým nebezpečím pandemie AIDS.

A závěrem jedna zajímavost.

Podle současného známého epidemiologa Rostislava Maďara by si pandemie španělské chřipky v dnešní době vyžádala stejný počet obětí, jako to bylo před sto lety, i když my máme mnohem lepší možnosti prevence a léčby.

Věra Jarošová

VÁNOCE MAJÍ MYSTICKÝ NÁDECH A TAJEMNÉ KOUZLO. BEZ KOUZEL A ZVYKŮ BY TO VLASTNĚ NEBYLY POŘÁDNÉ SVÁTKY. UDĚLEJTE SI MALÝ TEST.

1. **Co znamená latinské slovo advent**
– příchod
2. **Proč se na svátek sv. Barbory nosívala do stavení větvička z třešně či jiného ovocného stromu?**
– aby děvčata vyvěštila, zda se příští rok vdají – podle toho, zda větvička vykvetla do Štědrého dne
3. **Proč se věřilo, že hospodyně nesmí vstát od štědrovečerního stolu?**
– protože by slepice neseděly na vejcích.
4. **Proč se dříve dávaly ve stavení do oken svíčky?**
– aby trefily zpátky ke stolu duše zemřelých předků, dokonce se pro ně i prostíralo ke stolu
5. **Jakým skutkem získal sv. Mikuláš pověst o své dobrotivosti?**
– svými penězi vykoupil tři dcery jednoho kupce z nevěstince
6. **Ze které země pochází zvyk zavěšování větvičky jmelí v místnosti?**
– z Anglie – dodnes mnoho rodin věří v jeho kouzelnou moc a málokde chybí o Vánocích zavěšená větvička. Čím více bílých bobulek jmelí má, tím více štěstí na vás prý v novém roce čeká.
7. **Z jakých dob se do dnešních dnů dochovala víra, původně staré pohanské rituály, ve zlaté prasátko, magie jmelí, pálení purpury a příprava obřadního pečiva?**
– z dob Keltů
8. **V jaké přírodní události vlastně tkví prastará podstata oslav vánočních svátků?**
– v zimním slunovratu
9. **Co bylo hlavní složkou pučálky – oblíbeného pokrmu nejen z pohanských dob?**
– hrách – nabobtnalý se nechal 2–3 dny klíčit – pučet, pak se opražil na omastku nebo na sucho a podával se slazený medem, cukrem nebo osolený a opepřený.
10. **Proč se říká starému českému vánočnímu jídlu Černý Kuba?**
– podle hřibů modráků, které se do kuby přidávají a zbarvují pokrm do černa
11. **Se kterou domácí činností byly spojeny bílé oděné obchůzkové bytosti Lucie?**
– předení lnu – v den jejich obchůzky se nesmělo příst vlákno, neposlušným hospodyním Lucie rozmetaly napředěné nitě po místnosti
12. **Kdy a kde se v Praze údajně poprvé objevil nazdobený vánoční stromeček?**
– roku 1812, u režiséra Leibicha v Libni
13. **Co je to myrha, kterou přinesli tři králové Ježíškovi?**
– sušená vonná pryskyřice z myrhovníku
14. **Čemu se dříve říkalo calta, štědrovka nebo húska?**
– vánočce – vánočky patří mezi nejstarší české obřadní pečivo, kousek se dával dobytku, další kousek se házel do studny, aby měla dobrou vodu, kousek musel dostat i „dobrý služebník, ale špatný pán“ – oheň.

*Přejeme vám to, co člověk nejvíce potřebuje – ZDRAVÍ,
přejeme vám to, co člověk marně hledá – ŠTĚSTÍ,
přejeme vám to, bez čeho se nedá žít – LÁSKU,
a to nejen v novém roce ale i DO DALŠÍCH LET*

*Krásné Vánoce a mnoho štěstí v novém roce
přeje obecní úřad*